

Race met transportfietsen door Bussum

Op woensdagavond 23 augustus 1933 werd er in Bussum een wedstrijd gehouden op transportfietsen. Transportfietsen zijn fietsen waarop boven het voorwiel een rek gemonteerd is waarop goederen of een mand kunnen worden geplaatst. Met dit soort fietsen lieten vroeger slaggers, bakkers, kruideniers etc. hun waren bij de klanten thuis bezorgen. Een aantal jaren geleden stuitte ik bij toeval op een krantenartikel waarin verslag werd gedaan van dit evenement. De berichten in het Algemeen Nieuwsblad voor het Gooi 'De Bussumsche Courant' uit augustus 1933 heb ik gebruikt voor het hieronder volgende verslag.

De aankondigingen

De Bussumsche Courant brengt in de editie van zaterdag 12 augustus 1933 het eerste bericht. Onder de kop 'Wedstrijd op transportrijwielen, met en zonder bevrachting' wordt gemeld dat de 'Onderlinge Bussumsche Rijwielhandelaren Vereeniging' (Bussum-Naarden) op woensdag 23 augustus om 6.30 uur n.m. een wedstrijd zal houden op transportfietsen met 100 pond bevrachting over plus minus 5 kilometer en zonder bevrachting over plm. 10 kilometer door Bussum. Start en finish op het Wilhelminaplantsoen. De route zal in de plaatselijke bladen worden bekend gemaakt. Inschrijving bij: G. Jansen, Brinklaan 100a; A.R.O. Rijwielonderneming, Generaal de la Reijlaan 45; H. Heins, Havenstraat 3; W. Blaas, Laarderweg 17. Vele praktische prijzen beschikbaar. Ook voor de betrokken firma's welke hun personeel laten deelnemen en prijswinnaar worden, zijn er fraaie prijzen beschikbaar

Jaargang 13 nummer 3 (december 1997)

gesteld. De wedstrijd zal worden opgeluisterd met muziek.

Het is opvallend met hoeveel aanstekelijk enthousiasme De Bussumsche Courant in alle artikelen bericht over de wedstrijd.

In de editie van dinsdag 15 augustus 1933 wordt de berichtgeving over de komende race geopend met de mededeling dat er van de zijde van de deelnemers veel belangstelling wordt getoond. De krant meldt dat de wedstrijd een groot succes belooft te worden. Het aantal deelnemers neemt toe; op dat moment hebben zich reeds 48 deelnemers aangemeld. De commissie verwacht dat het totaal aantal deelnemers tegen de honderd zal lopen. Het aantal ter beschikking gestelde prijzen houdt ongeveer gelijke tred met het aantal inschrijvingen, zodat ook in dat opzicht de wedstrijd ongetwijfeld zal slagen. Verschillende firma's hebben bovendien nog de nodige verrassingen beschikbaar gesteld. Zo zal de firma Savenijen er voor zorgen dat de kelen van de deelnemers en medewerkers vochtig blijven.

Het artikel vervolgt: "De route is tot nog toe nog niet definitief vastgesteld. Zij zal dusdanig worden gekozen dat de toeschouwers de eindspurt van de race, die inderdaad interessant belooft te worden, behoorlijk kunnen volgen. Waarschijnlijk zal het Wilhelminaplantsoen als begin- en eindpunt worden bepaald. Indien dit inderdaad het geval is wordt de route als volgt: Oud Bussummerweg, Willem Bilderdijkstraan, Burgemeester s'Jacoblaan vervolgens via de Huizerwegkruising en de K.P.C. de Bazelstraat,

K. Onnesweg, H.A. Lorentzweg,
Voormeulenweg, Singel en Brinklaan.
In deze route zal echter hoogst waar-
schijnlijk een verandering worden ge-
bracht aangezien men nog niet een ge-
schikt wegdek gevonden meent te heb-
ben, waarop de deelnemers de gele-
genheid hebben elkaars krachten in een
mooie eindrace te meten.

[.....]

Het ligt in de bedoeling deze wedstrijd
elk jaar te herhalen. De deelnemers
kunnen zich opgeven bij de heer Jan-
sen, Brinklaan 100a, telefoon 1109.

Vanaf heden kan men zich bovendien
nog opgeven bij de winkeliers die een
reclamebiljet in de étalage hebben aan-
gebracht."

Let op het hiervoor vermelde korte 4-
cijferige telefoonnummer. Het kon
echter nog korter. De n.v. BUTAX
luxe autoverhuur had op dat moment
het telefoonnummer 509. In een ad-
vertentie in de krant van 5 augustus
1933 wordt gemeld dat BUTAX op
veler verzoek haar autopark vanaf he-
den heeft uitgebreid met diverse nieu-
we 4-deurs Opelwagens. "Wij staan nu
aan de spits en brengen het meeste
comfort tegen de laagste prijs. Ritprijs
door het gehele dorp, per wagen 25
cent met gratis vóórkomen." Dit be-
drijf komen we straks in het verslag
van de transportfietsenrace nog tegen.

Op donderdag 17 augustus 1933 lezen
de Bussumers in hun krant niet alleen
de bijgaande advertentie, maar ook dat
zowel het aantal aanmeldingen voor
de wedstrijd als het aantal prijzen en
verrassingen dat beschikbaar worden
gesteld, nog steeds stijgen. Op woens-
dag 16 augustus waren er al 80 aan-
meldingen. De firma Bensdorp heeft

**WEDSTRIJD OP
TRANSPORTRIJWIELEN
op 23 augustus 1933**

O.B.R.V.

**Onderl. Buss. Rijwielh. Ver.
Kon. Goedgek. 27 april 1925
Onderafdeling L.A.F.E.R.M.O.**

**Deelnemers kunnen zich op
geven bij de leden dezer
vereniging te Bussum en
Naarden, kenbaar aan een geel
raambiljet. - De sportcomm.**

**De deelnemers worden alsnog er op
gewezen dat het rijwiel moet voorzien
zijn van een kist of mand goed
bevestigd.**

een aardige attentie voor alle deelne-
mers beschikbaar gesteld. De directie
van de Bussumsche Courant heeft bo-
vendien een fraaie medaille uitgelooft.
Voorts ontvangt elke deelnemer die het
vastgestelde parcours binnen een nader
te bepalen tijd aflegt en wiens rijwiel in
behoorlijke staat verkeert een vaardig-
heidsdiploma. Dat maakt het op zich-
zelf reeds de moeite waard om aan de
rit deel te nemen, aldus het kranthebe-
richt. "De wedstrijd zal worden opge-
luisterd door het muziekkorps T.O.B.
uit Naarden, die er zorg voor zal dra-
gen, dat de stemming zowel onder de
deelnemers als onder de toeschouwers
geen moment verflauwt. Wanneer het
weer nu ook nog medewerking verleent
kan er niet aan getwijfeld worden of de
wedstrijd zal in alle opzichten een
groot succes worden."

**Hoe er woensdagavond gereden
zal worden**

De Bussumsche Courant komt op de
(dins)dag voor de grote dag met nadere

Foto: de Onderlinge Bussumsche Rijwielhandelaren Vereniging (O.B.R.V.). Links op de voorgrond de heer Heins die een rijwielzaak had aan de Havenstraat. Midden, boven het bord, de heer G.A.H. Jansen van de rijwielzaak aan de Brinklaan 100a / hoek Mariastraat.

gegevens over het verloop van de wedstrijd.

“In hotel de Rozenboom heeft de commissie ter voorbereiding van de race door Bussum, die morgenavond gehouden zal worden, een vergadering gehouden, waarin het programma voor de wedstrijd definitief is vastgesteld. Het aantal deelnemers bedraagt 125. Met het oog op de grote deelname heeft men besloten de rit over 10 K.M. tot de helft in te korten. De onbelaste groep telt 72 deelnemers, de belaste groep bestaat uit 53 renners. De race voor onbelaste rijwielen wordt in 3 series gereden. In elke serie rijden er 24 deelnemers mee. De race voor belaste rijwielen is in twee series verdeeld, namelijk één van 27 en één van 26 renners. Vier renners van elke serie zullen in de finale worden geplaatst. De startnummers kunnen tot woens-

dagmiddag 12 uur worden afgehaald aan het loket Mariastraat 1. Precies 6 uur nam. moeten de deelnemers gereed staan op het terrein, waar de rijwielen eerst gekeurd zullen worden. Transportrijwielen, die tot racefiets zijn omgebouwd of van een versnelling zijn voorzien, mogen niet bereden worden. Na afloop van de race kunnen rijwielen op het Haventerrein gestald worden. De uitreiking van de hoofdprijzen geschiedt daarna in hotel de Rozenboom. Polygoon zal de wedstrijd verfilmen.”

Het verslag van de wedstrijd

De Bussumsche Courant komt op donderdag 24 augustus 1933 met een verslag over drie kolommen van de wedstrijd alsmede met een foto van een groep deelnemers aan de start. Dit verslag volgt hierna woordelijk.

Fraai lesje voor de Lichtstad.

De race door Bussum Woensdagavond in alle opzichten voortreffelijk geslaagd.

GROTE BELANGSTELLING LANGS DE WEG.

De heer P. de Boer, winnaar van de Bussumsche Courantprijs.

ZEER GOEDE TIJDEN GEMAAKT.

Zo is Bussum dan gisteravond de eer te beurt gevallen, haar fraaie asfaltwegen beschikbaar te mogen stellen aan de voor de eerste maal in ons land gehouden wedstrijd op transportrijwielen. Parijs heeft in dit opzicht het voorbeeld gegeven. Wat de organisatie betreft, kan de race door Bussum de Parijzenaars wellicht tot voorbeeld strekken, want de wijze waarop de rit verlopen is, mag in alle, maar dan ook in alle opzichten geslaagd worden genoemd.

Menigeen heeft enige weken geleden bedenkelijk het hoofd geschud. Er werd zelfs beweerd dat het op een wilde jacht zou uitdraaien en dat er zich ernstige valpartijen zouden voordoen. Niets van dit alles is uitgekomen. De rit heeft een vlot verloop gehad en mag uit sportief oogpunt bezien, ongetwijfeld een succes worden genoemd. Met het parcours dat de commissie heeft vastgesteld, heeft zij een gelukkige greep gedaan. Het kan niet ontkend worden dat er enige gevaarlijke punten aan vast kleefden, die wel eens aanleiding tot valpartijen hadden kunnen geven. Maar daarvoor reden de inschrijvers te secuur; hadden ze het stalen ros te veel in bedwang. De scherpe bochten werden uitstekend 'genomen' en

vaak in een behoorlijk tempo. Slechts één niet noemenswaardige valpartij heeft er zich voorgedaan. De renners stapten echter onmiddellijk weer op. Slechts één moest de strijd staken wegens een mankement aan één der pedalen.

De belangstelling van de zijde van het publiek getoond, was enorm. Langs het gehele parcours hadden zich de toeschouwers opgesteld. Op de Brinklaan en rondom het Wilhelminaplantsoen zag het zwart van de mensen. Een woord van hulde voor de politie en de bereden marechaussees die er voor hebben zorg gedragen, dat het parcours werd vrij gehouden. Op ieder druk verkeerspunt werd het verkeer dusdanig geregeld, dat de renners ongehinderd en zonder gevaar konden passeren. En ook hieraan heeft men het voor een niet onbelangrijk deel te danken, dat de race zo voortreffelijk verlopen is.

Reeds geruime tijd voor het eerste startschot gelost werd, heerste er in het Wilhelminaplantsoen een drukte van belang. Het geroezemoes op het plein deed, zoals wethouder Brandt bij het uitreiken van de prijzen terecht opmerkte, denken aan een oorlogsverklaring, of een ernstige ramp die Bussum geteisterd zou hebben.

Hier troffen de leden van het Rode Kruis de nodige voorzorgsmaatregelen om eventuele gewonden te vervoeren, daar werden ijverig de namen van de deelnemers genoteerd, of de rijwielen 'geïnspecteerd'. Over het plein klonken de tonen van Ferree's radio-installatie, die af en toe onderbroken werden door mededelingen van de commissieleden. Het was niet doenlijk de series alle afzonderlijk te volgen. Af en toe namen we er één uit en volgden in de snelle

Contactblad Historische Kring Bussum

'Butax', die de commissie gratis ter beschikking was gesteld, de wedstrijd van nabij.

Tegen half zeven begon het te spannen. Nog even richtten Orion en Polygoon hun lenzen op de deelnemers en legden zij het belgerinkel van de ruim 120 deelnemers op de gevoelige schijf vast en daarna klonk het startschot.

In een flink tempo zetten de eerste renners de strijd in. Het waren in totaal 24 deelnemers, die spoedig ver uit elkaar over het parcours verspreid lagen. Per auto volgden we de eerste serie, maar in de snelheid bleken we ons al ras vergist te hebben. Een klein oponthoud van slechts enkele minuten was de oorzaak, dat de eerste rijders reeds de eindstreep gepasseerd waren, voor wij hen hadden ingehaald. Het bleek Hilhorst te zijn, die in 8 min. 23,4 sec. het parcours had afgelegd. Wel een bewijs dat er in een ferm tempo gereden is. V.d. Berg werd tweede en daarna volgde resp. Broekhuis en Mulder.

Volgens de 'regelen der kunst' werd er niet gereden. De renners reden meestal individueel, vormden geen pelotons, om het tenslotte op een felle eindspurt te laten uitkomen. En hierdoor juist droeg deze rit een bijzonder cachet.

Tijdens de finale voor de onbelaste rijwielen werd er een spannende strijd geleverd. De snelheid bedroeg meermalen 40 kilometer per uur, hetgeen wij op de snelheidsmeter konden constateren. Aanvankelijk hadden Hilhorst, V.d. Berg en Houtman de leiding in de finale genomen. Dit drietal gaf een vinnige strijd te zien. In de Brinklaan trok Houtman er als een pijl uit de boog tussenuit, passeerde de anderen en bereikte als winnaar van de afdeling onbelast in een snel tempo de eindstreep. Zijn tijd was 8 min. 15,4 sec. Een mooie prestatie. Met een krans van de firma Kortbeek omhangen maakte hij onder luid gejuich een ereronde over het terrein. De strijd tus-

sen de renners op belaste rijwielen was eveneens zeer fel, hoewel het tempo langzamer was. De finale bracht ook nu de meest interessante momenten van de wedstrijd. Van de 12 renners hadden Kuit, Blik, Eijpe en Sterke de leiding genomen. In de K.P.C. de Bazelstraat reed nu eens Kuit dan weer Sterke aan het hoofd. Dicht aaneengesloten snorde dit viertal over de Lorentzweg. Op de Voormeulenweg passeerde Blik in een ferm tempo zijn drie concurrenten. De afstand tussen hem en de overigen werd zienderogen groter en geheel onbedreigd werd hij winnaar van de tweede groep. Zijn tijd was 8 min. 3.6 sec.

Even later volgden resp. Eijpe, W. Kuit en J.W. Sterke.

In optocht ging het daarna door naar de Rozenboom. Voorop reden de marchaussees, daarachter de commissieleden, de padvinders en Rode Kruis-soldaten. Voorts de muziek-auto, die weer gevolgd werd door een lange stoet van deelnemers. De optocht trok zeer veel bekijks. In de Rozenboom heeft wethouder Brandt, daartoe door de commissie uitgenodigd, de prijzen uitgereikt. Spreker zei het te waarden dat de sport in deze moeilijke tijdsomstandigheden de bedrijven de behulpzame hand biedt. Ik heb nooit geweten,

aldus de wethouder, dat het Rode kruis te Bussum zoveel leden telt. De commissie, die de wedstrijd georganiseerd heeft, heeft voor een zware taak gestaan. Alle moeilijkheden heeft zij echter glansrijk overwonnen. Bussum heeft de primeur gehad op dit gebied van de wielersport. Iets buitengewoons is dit niet. We zijn van Bussum meer buitengewone dingen gewend. Heeft zij niet een ijsbaan waarop reeds gereden kan worden als er nergens nog ijs te zien is. Waar vindt men in Nederland zulke voortreffelijke hockey- en voetbalvelden, ondanks het feit, dat Bussum geen verenigingen in de 1° klasse van de K.N.V.B. heeft. Denk er aan, aldus besloot de heer Brandt zijn rede, dat er morgen geen wedstrijd gereden wordt! Fiets kalm door Bussum's straten. De politie zal morgen in het bijzonder de prijswinnaars in het oog houden.

De wethouder stelde daarna de winnaars de prijzen ter hand. De patroons-prijs, de zilveren lauwertak, welke beschikbaar is gesteld door de directie van het Algemeen Nieuwsblad van het Gooi "De Bussumsche Courant" viel ten deel aan de heer P. de Boer.

De heer Jansen heeft tenslotte zowel de deelnemers als de medewerkers dank gebracht.

De volledige uitslagen luiden:

Onbelast:

1 ^o serie:	1. Hilhorst 8 min. 23 2/5 sec.		
	2. J. v.d. Berg	3. Broekhuis	4. B. Mulder
2 ^o serie:	1. Houtman, 8 min. 33 3/5 sec.		
	2. Veerman	3. J. v. Groeman	4. Guusting
3 ^o serie:	1. Woestenberg 8 min. 16 4/5 sec.		
	2. Leeuwenhoek	3. Kransen	4. J. v.d. Weg

- Finale: 1. Houtman (8 min. 15 2/5 sec.)
 2. Hilhorst (8 min. 19 1/10) 3. J. v.d. Berg (8 min. 28 sec.)
 4. H. v.d. Berg, 5. J. Groeman, 6. Guusting,
 7. Veerman, 8. Leeuwenhoek, 9. Woestenberg,
 10. J. v.d. Weg, 11. Broekhuis, 12. Kransen.

Belast:

- 1° serie: 1. P. de Pauw (9 min. 18 sec.),
 2. J.W. Sterke 3. Groot 4. Groeneweg
 2° serie 1. Bliik (9 min. 2 2/5 sec.)
 2. W. Kuit 3. J. Eijpe 4. L. Masiner
 Finale: 1. A. Bliik (9 min. 3 6/10)
 2. J. Eijpe (9 min. 6 6/10) 3. W. Kuit (9 min. 9 sec.)
 4. Sterke 5. De Pauw 6. Groot
 7. J. Groeneweg 8. H.P. Massie

Ten slotte

Voor dit artikel is gebruik gemaakt van artikelen en advertenties die in augustus 1933 verschenen zijn in het Algemeen Nieuwsblad voor het Gooi 'De Bussumsche Courant'. Deze krant, in het bezit van de gemeente Bussum, berust tegenwoordig in het Stadsarchief Naarden.

Het is mij niet bekend of er na augustus 1933 nog wedstrijden met transportfietsen in Bussum zijn gehouden.

Voor aanvullingen en/of correcties houd ik mij aanbevolen; u kunt deze sturen naar de redactie van dit blad, Hamerstraat 106, 1402 PX Bussum..

De Historische Kring Bussum beschikt over een videoband waarop onder andere de door Polygoon op 23 augustus 1933 gemaakte filmopnamen van de transportfietsenwedstrijd te zien zijn.

Johan H.M. Klijnman

Hoe het toen was...

Herinneringen van de heer H.C. Krijnen, geboren op 21 juli 1901, aan de Historische Kring beschikbaar gesteld door zijn dochter mevrouw T. Krijnen.

'Ik lig hier als een prinses'

De zon stond reeds laag toen wij op een late warme zomeravond op een bank zaten tegenover de flat Koningsbos op de hoek van de Koningslaan en de Boslaan. Het was stil op dit avonduur en als vanzelf verwijdden onze gedachten bij het Spieghele van vroegere tijden. In onze herinnering zagen wij een smal bosweggetje, omzoomd met eikenhakhout en

hier en daar hoog oprijzende eikenbomen. Weggedoken in het groen, onzichtbaar vanaf het bos-zandpad lag een met klimop overwoekerd daglonershuisje met daarachter een schamele hooimijt.

Daar woonde tot in het oorlogsjaar 1941 Feijtje Dorresteijn. Je kon daar vroeger bier kopen, maar hoe zij daarvan kon leven begrepen wij niet.